

Samfunn Forskningspolitikk

Vil styre forskningen

► Mer kommersialisering

beste universiteter, og ned til niende plass i Norden.

– Vi kan neppe bli best i verden, men dette er for dårlig. Nå ligger vi langt bak Sverige, innen 2030 bør vi være bedre enn dem, sier Solberg.

– Dere vil øke finansieringen til private institusjoner, regulere studiestøtten opp, bygge studentboliger og gi tilgang til «utstyr i verdensklasse». Hva vil dere bruke mindre penger på?

Det er viktig at vi fortsetter å forske på tema som Bergens historie før og etter svartedauden, men vi kan jo ikke leve av det.

ERNA SOLBERG, HØYRELEDER

– Forskning som ikke holder høy nok kvalitet. Her vil vi være tøffere. Vi må også se på om desentraliseringen er gått for langt. Lærerutdanningene er spredt for mye utover. Regjeringen sier at det skal være minst 20 studenter per kull på hvert studiested, Nesna hadde i fjor ni. Men regjeringen har gitt dispensasjon, og har liten vilje til å stå på kvalitetskravene. Hvis Sverige er bedre enn oss på en utdanning, bør vi sende studentene dit, og håpe at Sverige vil gjøre det samme, sier Solberg.

Heidegger. Tilbake til USA, der Christian Madsbjerg i konsultantselskapet ReD ikke er redd for å bruke begrep som «hermeneutikk», «fenomenologi», og referanser til filosofen Martin Heidegger i sine salgspitcher. Næringslivet etterspør antropologisk innsikt, sier han til the Atlantic. Til unge, lovende studenter som nå lurer på om de skal satse på å klatre oppover elfenbenstårnene, eller hoppe over til næringslivet, har han følgende melding: «Ønsker du å sitte og betrakte verden, eller ønsker du å få noe gjort?»

kmb@morgenbladet.no

Forskernes meninger bør ha betydning for hvem som skal få finansiering, mener Frp.

Kaare M. Bilden

«Frp vil arbeide for at også forskere som har motforestillinger til dagens klimapolitikk får forskningsmidler, for derved å fremskaffe et bredere grunnlag for politiske beslutninger», skriver partiet på sine nettsider.

– Nå er det ikke bare Frp som sier dette, forteller forskningspolitisk talsmann i Frp, Tord Lien til Morgenbladet.

Han viser til følgende formulering i regjeringens egen evaluering av klimaforskningen: «Den geologiske historien dokumenterer tydelig sterk klimaforandring forbundet med variabel solenergi, selv om den eksakte mekanismen ikke er identifisert. Dette bør føre til en helhetlig internasjonal innsats, men det overraskende er at den verdensomspennende vitenskapelige innsatsen for å øke vår forståelse av de naturlige variasjonene er svært begrenset».

– Hvor mye penger snakker vi om?

– Dette dreier seg ikke om veldig mange millioner, sier Lien.

– Hvilke forskningsmiljøer ser dere på som de mest aktuelle kandidatene?

– Institutt for Astrofysikk ved Universitetet i Oslo er et svært kompetent fagmiljø som gjerne kunne fått mer ressurser. Så finnes det sterke geologimiljøer ved flere av landets universiteter som kunne si noe om hvordan solen har påvirket klimaet historisk, sammen med paleontologer, biologer, arkeologer. Så er det vel ingen-ting i veien for at Cicero og Bjerknessenteret kunne fått i oppdrag å løse det regjeringens egen evaluering peker på som et problem, sier Lien.

– Hvis noen påstår at formuleringen «arbeide for at også forskere som har motforestillinger til dagens klimapolitikk får forskningsmidler» er politisk styrt forskning, hva svarer du til det?

– Det er et gyldig poeng at det er motsatt i dag, og dette må det være mulig å påpeke uten å si at man ønsker politisk

styrt forskning, sier Lien.

Raske løsninger. De andre partiene på borgerlig side er ikke over seg av begeistring for forslaget fra Frp.

– Vi har som grunnleggende prinsipp at forskningen skal være fri. Som politikere bør vi ikke legge oss opp i hvilken retning forskningen har, sier KrF-leder Knut Arild Hareide.

– Vi vil ha fri forskning der finansieringen er basert på kvalitet. Venstresiden derimot bruker altfor ofte politisk styrt forskning for å prøve å finne raske løsninger på aktuelle problemer. Det er ikke sånn forskning skal drives, sier Høyreleder Erna Solberg.

Det er ingen hemmelighet at det er litt intern uenighet i partiet.

TORD LIEN,

FORSKNINGSPOLITISK TALSMANN I FRP

Groupthink. – Dette illustrerer problemet med politisk overstyring glimrende, sier Kristian Gundersen, professor i biologi ved Universitetet i Oslo.

– Jeg er ikke en klimaskeptiker, likevel mener jeg det er svært viktig å finansiere politisk ukorrekt forskning. Har man et godt forskningsprosjekt som kritisk vil teste klimapåstander vil det være galimatias ikke å støtte det. Jeg tror Frp har rett i at det ikke vil kunne få støtte med dagens system. Man løser imidlertid ikke slikt ved politisk styrte tildelinger til klimaskeptikere, altså «øremerking andre veien». Derimot trenger vi å øke de frie forskningsmidlene så mangfoldet øker. Dagens system mainstreamer og fremmer «groupthink». Hele forskningstradisjoner kan komme veldig skjevt ut, kvinneforskningen eller liberalistisk samfunnsøkonomi kan tjene som eksempler fra hver sin ende av det politiske spekteret, sier Gundersen.

Sunn skepsis. Helge Drange, professor

ved Bjerknessenteret for klimaforskning ved Universitetet i Bergen understreker at det er lov å tvile.

– Det er sunt med skepsis, og ingen har eierskap til kunnskap. Samtidig er det viktig å huske på at jordens klima ikke styres av politisk retorikk eller overbevisning. Jordens klima er styrt av forskjellen mellom tilført og tapt energi. De som søker økt kunnskap om jordens klima gjennom forskning, følger forskningens grunnprinsipper: Gjøre seg kjent med eksisterende litteratur, teste ut og verifisere hypoteser, beskrive arbeidsmetode og tallmateriale slik at analysen er repeterbar og publisere metode og resultater i fagtidsskrifter med fagfelleevaluering, sier han.

Tord Lien i Frp mener det er et problem at Stortinget lager for snevre programmer som Forskningsrådet må forholde seg til. Den siste utlysningen fra Forskningsrådet var 10. april i år. Her etterspurte man blant annet forskning på årsakene til naturlig klimavariabilitet, og det var åpent for alle å søke. Institutt for teoretisk astrofysikk ved UiO sendte ikke inn noen søknader, opplyser pressekontakt Anna Kathinka Dalland Evans.

– Studier av naturlig forekommende variasjoner i klima og årsakene til disse, inkludert solens virkning på klima, er en hovedkomponent i all klimaforskning, sier Helge Drange.

Uenighet. Tord Lien understreker at Frp generelt ønsker mindre politisk styrt forskning.

– Ja, da blir det lettere for andre stemmer å slippe til. Jeg har for eksempel møtt en zoolog som forsker på smågnagere som forteller at det er nesten umulig å få midler, med mindre han forsker på hvordan klimaendringene påvirker smågnagerne. Dette er et paradoks. Samtidig er det ingen hemmelighet at det er litt intern uenighet i partiet, og jeg er ikke blant de største klimaskeptikerne. Vi kan godt diskutere om vi burde bruke denne formuleringen, minst mulig politisk styring er å foretrekke, avslutter Lien.

Kaare M. Bilden

PÅSKE+ PASJON

17.3 – 19.5.13

64 dager

– med påske og pasjon

Alle steder her
SOGNSVANN
4.5 KL 12

Dansekunstnerne Holte, Breen Berger og Sætorp saumfarer også Tøyentorget kl 15, Pilestredet park kl 19.

Nieuwzwart
DANSENS HUS
5.5 KL 19

Det begynner med et krasj og slutter med et krasj! "A brilliant hurricane of dance"- El Pas. Regi Wim Vandekeybus.

7 nye tekster
OSLO DOMKIRKE
6.5 KL 1930

Aasne Linnestå, Mazdak Shafieian, Ole Robert Sunde, Gine Cornelia Pedersen, Dan A. Andersen, Ida H. Høyer, Nils-Øivind Haagenen.

Design: Rayon

Flere opplevelser på www.paskeogpasjon.no

Støttet av: Eckbos Legater, Bergesens Almennyttige Stiftelse, Fritt Ord og Norsk Kulturråd.